

Stanowisko

**Związku Miast Polskich i Unii Metropolii Polskich
w sprawie wyborów realizowanych podczas pandemii CoViD-19**

1. Zarząd Związku Miast Polskich i Rada Unii Metropolii Polskich kilkakrotnie w ostatnim czasie wypowiedziały się w sprawie trwających, ogłoszonych wcześniej, ale wyznaczonych na najbliższe tygodnie wyborów i referendów. Przytoczyliśmy w swoich stanowiskach najważniejsze spośród bardzo wielu postulatów i wniosków miejskich organów samorządu terytorialnego. Respektując napływające codziennie pisma i apele z miast, **w pełni podtrzymujemy swoje stanowiska i domagamy się natychmiastowego podjęcia przez władze centralne, ponoszące w tych kwestiach odpowiedzialność wobec prawa i wobec obywateli, niezbędnych decyzji.** Decyzji, których w imię tej odpowiedzialności nie wolno odwlekać, gdyż każdy dzień zwłoki zwiększa zagrożenie zdrowia, łamie sumienia i pogłębia chaos społeczny.
2. Stopniowo zwiększający się zasób wiedzy o epidemii i jej spodziewanym przebiegu, przekazywany przez ministra zdrowia oraz ministra nauki, a także środowiska eksperckie, prowadzi do wniosku, że **w najbliższych tygodniach sytuacja będzie się pogarszać.** Wraz ze wzrostem zagrożenia śmiertelną chorobą ugruntują się postawy i zachowania ludzi, którzy od kilku tygodni obawiają się o swoje zdrowie i życie, a w ostatnich dniach coraz bardziej także o bezpieczeństwo materialne swych rodzin, zachwiane przez widoczny już kryzys gospodarczy. Nasi najbliżsi, a także nasi pracownicy i lokalni partnerzy kierują się przesłankami, u podstaw których leży troska o przyszłą egzystencję, o wzajemne relacje po tym trudnym czasie, a nie o takie czy inne plany partii politycznych. Można odnieść wrażenie, że **część elit politycznych, zajęta walką między ugrupowaniami, nie jest zainteresowana problemami tych, którzy powierzyli im swoje sprawy publiczne.**
3. Jako obdarzeni takim samym mandatem publicznym, ponosząc odpowiedzialność za sprawy najbliższe naszym współobywatelom, żądamy, by wreszcie wziąć pod uwagę argumenty, które dotyczą spraw zarówno najważniejszych – takich jak zdrowie i życie mieszkańców, jak i mniej ważnych – bez których jednak nie da się zrealizować zadań, jakie się przed nami stawia. Nie czas na – ważne skądinąd, ale wymagające przemyślaných przygotowań, długotrwałych analiz i rzetelnych testów – zmiany przepisów wyborczych. **Te, które już wprowadzono, nie są możliwe do wykonania**, o czym pisaliśmy 29 marca, a **te, które obecnie się zapowiada, wymagają zorganizowania zupełnie nowego aparatu wyborczego, który trzeba odpowiednio zaprojektować i przetestować** (wypada przypomnieć klęskę pierwszego podejścia do źle przygotowanej – mimo 3 miesięcy testów – informatyzacji zbierania wyników wyborów w 2014 roku). Poza tym widać, że **tworzone ad hoc przepisy nie likwidują zagrożenia zarażeniem, tylko je przenoszą w inne miejsca:** przed i do urzędów pocztowych, w miejsca kwarantanny oraz do - z konieczności poszerzonych i pracujących dłużej - zespołów (komisji i ich obsługi), sprawdzających i liczących miliony głosów nadesłanych korespondencyjnie.
4. Na tym tle wypada jeszcze raz wyrazić uznanie dla tych wojewodów i komisarzy wyborczych, którzy zdecydowali się w ostatnim czasie odłożyć wybory i referenda lokalne, choć tylko do końca formalnego obowiązywania obecnego stanu epidemii, który – jak zapowiada minister zdrowia – potrwa na pewno dłużej. **Tym bardziej, zwłaszcza w świetle wciąż zaostrzanych ograniczeń, które wyczerpują już prawie wszystkie przewidziane w ustawie o stanie klęski żywiołowej ograniczeń wolności i praw obywatelskich, należy ten stan wprowadzić.** Pozwoli to na **legalne nieprzeprowadzanie wyborów i referendów, ich ponowne zarządzenie w odpowiednim czasie, a w przypadku prezydenta RP – odpowiednie przedłużenie kadencji.** Słowo „odpowiednie” znaczy: adekwatne do sytuacji, co nie musi oznaczać automatycznego wznowiania przerwanych procedur po odwołaniu stanu nadzwyczajnego, zwłaszcza wobec ewentualnego niebezpieczeństwa nawrotu epidemii.
5. Zwracamy uwagę na następujące **okoliczności organizacyjno-techniczne** realizowania zadań związanych z organizacją wyborów:
 - a) bieżącą kalendarze wyborcze, w tym jeden (najtrudniejszy) w całym kraju;

- b) brak wytycznych PKW albo KBW, GIS, MZ, dotyczących wymogów sanitarnych wobec lokali wyborczych; temat poruszony podczas telekonferencji z premierem; odpowiedź negatywna (ze względu na „brak czasu w najbliższych dwóch tygodniach”); nawet jeśli tylko przyjąć konieczność wyposażenia lokali wyborczych w jednorazowe rękawice, długopisy, maseczki i płyn do odkażania, realizacja takich zamówień w niezbędnej, wielomilionowej skali jest niemożliwa;
 - c) najbliższy termin – 5 kwietnia – dotyczy wyznaczenia obwodów odrębnych; wiele z nich, to szpitale, w tym zakaźne lub z oddziałami zakaźnymi; w większości – zakaz odwiedzin, wiele zamkniętych; więzienia i areszty zamknięte decyzją CZSW; domy pomocy społecznej w większości zamknięte dla osób z zewnątrz; w obecnych warunkach wyznaczenie tych obwodów musi uwzględnić standardy sanitarno-epidemiologiczne, które nie zostały określone; w niektórych miastach otrzymaliśmy na piśmie odmowy utworzenia odrębnych obwodów (np. szpitale i DPS-y w Legnicy, Wrocławiu);
 - d) kolejny termin – 10 kwietnia – dotyczy zgłaszania kandydatów do OKW; stanowisko PKW z 26 marca br. ułatwia dokonywanie zgłoszeń; w skali kraju w ostatnich wyborach parlamentarnych powołano 27 090 obwodowych komisji wyborczych (w tym w 1670 obwodach zamkniętych), z udziałem ponad **230 tysięcy członków**; nawet w normalnych warunkach odnotowano liczne rezygnacje (ponad 6,5 tys. osób) i niezbędne uzupełnienia; obecnie w dużych miastach notujemy niemal całkowity brak zgłoszeń, a osoby zgłoszone wcześniej gremialnie rezygnują (w załączeniu tabela z danymi o minimalnej, niezbędnej liczbie członków OKW i aktualnej liczbie zgłoszeń w miastach);
 - e) odnotowujemy wakaty i kolejne rezygnacje urzędników wyborczych;
 - f) nasi sprawdzeni partnerzy, np. firmy zapewniające obsługę informatyczną OKW, deklarują, że nie podejmą się w tym roku obsługi OKW;
 - g) właściciele albo administratorzy lokali wyborczych, umieszczanych dotąd w obiektach niekomunalnych, obecnie odmawiają udostępnienia lokalu; nasilają się też odmowy ze strony dyrekcji placówek oświatowych, rad osiedli itp.;
 - h) pracownicy samorządowi (urzędnicy, operatorzy informatyczni, pracownicy obsługi), którzy zapewniaли dotąd obsługę OKW i lokali wyborczych, deklarują, że nie podejmą się obecnie realizacji tych zadań; w skali kraju funkcje te pełniło przy ostatnich wyborach ponad 30 tysięcy osób;
 - i) ze względu na wprowadzone obostrzenia i ograniczenia praktycznie nie ma możliwości wydawania zaświadczeń o prawie do głosowania, obsługi pełnomocnictw do głosowania wniosków o dopisanie do rejestru i/lub spisu wyborców;
 - j) z tych samych powodów za niemożliwe należy uznać zapewnienie komisjom obwodowym warunków do ukonstytuowania się, przeprowadzenie szkoleń członków komisji (tysiące spotkań w ostatniej dekadzie kwietnia), innych czynności, co do których przepisy wymagają obecności większej liczby osób (pakiety do głosowania korespondencyjnego; przeliczenie kart do głosowania); należy podkreślić, że czynności prowadzone z udziałem wielu osób, w tym spoza składu OKW, trwają przed, podczas i po głosowaniu);
 - k) w stanowisku z dnia 28 marca br. zawarliśmy uwagi dotyczące braku możliwości realizacji zadania polegającego na obsłudze zwielokrotnionego po nieprzygotowanej, ostatniej zmianie kodeksu wyborczego, głosowania korespondencyjnego, w tym osób objętych kwarantanną (w załączeniu).
6. Wszystkie powyższe aspekty organizacyjno-techniczne tracą jednak na znaczeniu, jeśli wziąć pod uwagę **argumenty o charakterze etycznym**.

Nikt nie może świadomie narazić współobywateli na zagrożenie zdrowia i życia, zwłaszcza jeśli ponosi za nich odpowiedzialność wynikająca z pełnionej funkcji publicznej. Wynika to wprost z art. 68 Konstytucji, który – gwarantując Polakom prawo do ochrony zdrowia – nakłada na władze publiczne poważne obowiązki w tym zakresie.

Działanie wbrew tym przepisom jest przestępstwem (art. 160 §§ 1 i 2 oraz art. 165 kk).

Dlatego wybory przewidziane w najbliższych miesiącach, w tym wybory prezydenta RP, muszą być przełożone w sposób możliwie najkorzystniejszy dla Polaków i Polski, to znaczy przede wszystkim najbezpieczniejszy. W terminie, w którym nie będzie stanu epidemii ani niebezpieczeństwa jej nawrotu.

(-) Zygmunt Frankiewicz
Prezes Związku Miast Polskich

(-) Tadeusz Truskolaski
Prezes Zarządu Unii Metropolii Polskich

Białystok/Gliwice/Poznań/Warszawa, 2 kwietnia 2020 r.

Wstępne uwagi robocze ws. proponowanego głosowania korespondencyjnego w stanie epidemii

1. BIORĄC POD UWAGĘ TERMINY USTAWOWE O KTÓRYCH MOWA PONIŻEJ, LICZBĘ CZYNNOŚCI TECHNICZNYCH DO WYKONANIA, ETAP LEGISLACYJNY, NA JAKIM JESTEŚMY, WDRÓŻENIE GŁOSOWANIA KORES-PONDENCYJNEGO Z POSZANOWANIEM ZASADY POWSZECHNOŚCI JEST PRAKTYCZNIE NIEMOŻLIWE DO WDRÓŻENIA.
2. WDRÓŻENIE TEGO ROZWIĄZANIA NIE TYLKO NIE OGRANICZY, **ALE ZWIĘKSZY ZAGROŻENIE EPIDEMICZNE** – RÓŻNICA BĘDZIE TYLKO TAKA, ŻE GRUPA WYSOKIEGO RYZYKA ZARAŻENIEM ZOSTANIE SKANALIZOWA-NA: URZĘDNIKI PAŃSTWOWI, SAMORZĄDOWI, KOMISJE OBWODOWE, PRACOWNICY POCZTY POLSKIEJ – LICZBA CZYNNOŚCI TECHNICZNYCH, W TYM CZYNNOŚCI, KTÓRYCH NIE MOŻNA WYKONAĆ ZDALNIE ORAZ CZYNNOŚCI ZESPOŁOWYCH (KOMISYJNYCH), POWODUJE, ŻE NIE DA SIĘ WDRÓŻYĆ W TEJ SKALI RACJONALNYCH ŚRODKÓW OBNIŻAJĄCYCH RYZYKO EPIDEMICZNE WYMIENIONEJ GRUPY.

1. Terminy (po zmianach wynikających z projektów) – biorąc pod uwagę przebieg prac legislacyjnych wdrożenie głosowania korespondencyjnego z zachowaniem wszystkich obowiązujących kodekso-
wych procedur jest nierealne:

Art. 53b. § 1. Zamiar głosowania korespondencyjnego wyborca ~~niepełnosprawny~~ zgłasza komisarzowi wyborczemu do 15 dnia przed dniem wyborów, z wyjątkiem wyborcy podlegającego w dniu głosowania obowiązkowej kwarantannie, izolacji lub izolacji w warunkach domowych, który zamiar głosowania komisarzowi wyborczemu **zgłasza do 5 dnia** przed dniem wyborów.

Art. 53e. § 1. Wyborca ~~niepełnosprawny~~, który zgłosił zamiar głosowania korespondencyjne-
go, otrzymuje, nie później niż 6 dni przed dniem wyborów, pakiet wyborczy, z wyjątkiem wyborcy podlegającego w dniu głosowania obowiązkowej kwarantannie, izolacji lub izolacji w warunkach domowych, który pakiet wyborczy otrzymuje **nie później niż 2 dni** przed dniem wyborów.

2. Teoretycznie 100 komisarzy wyborczych, **żeby spełnić założenie powszechnej dostępności wyborów korespondencyjnych**, ma zapewnić potencjalną możliwość zgłoszenia chęci głosowa-
nia korespondencyjnego 30 milionom osób – nawet zakładając, że tylko 10% wyborców będzie
chciało oddać głos w tej formie, JEST TO NIEREALNE W TYCH OKOLICZNOŚCIACH.

[„Art. 53b§3 Zgłoszenie, o którym mowa w § 1, powinno zawierać nazwisko i imię (imiona),
imię ojca, datę urodzenia, numer ewidencyjny PESEL wyborcy ~~niepełnosprawnego~~, oświad-
czenie o wpisaniu tego wyborcy do rejestru wyborców w danej gminie, oznaczenie wyborów,
których dotyczy zgłoszenie, a także wskazanie adresu, na który ma być wysłany pakiet wy-
borczy”; „Art. 53b§ 2. Zgłoszenie, o którym mowa w § 1, może być dokonane ustnie, pisem-
nie, telefaksem lub w formie elektronicznej.”]

3. Komisarz wyborczy musi **niezwłocznie** przekazać dane osoby zgłaszającej chęć głosowania korespondencyjnego właściwemu urzędnikowi wyborczemu [Art. 53b§ 2a], a ten:
- sprawdza kompletność zgłoszenia – jeżeli zgłoszenie jest niekompletne musi **weszać wyborcę do uzupełnienia braków (mówimy tu o wezwaniu w trybie k.p.a.)**;
➤ urzędników wyborczych jest od 1 do 3 na gminę [teoretycznie PKW może uchwałą zwiększyć ich liczbę, ale nie ma chętnych do pełnienia tych funkcji].
4. Weryfikacji tych osób pod kątem posiadania praw wyborczych muszą dokonać **pracownicy samorządowi (z których większość to kobiety zajmujące się właśnie edukacją swoich dzieci, a wszystko wskazuje na to że szkoły nadal będą zamknięte)**, co w sytuacji skrócenia terminów na realizację tych zadań wymagać będzie oddelegowania dużej liczby pracowników obsługują-
cych ewidencję ludności, którzy jednocześnie będą musieli wprowadzać zmiany w spisach wy-
borców czy rejestrach wyborców i mogą nie nadążyć z weryfikacją, a tym samym pozbawić nie-
które osoby prawa głosu lub dopuścić do głosowania osoby tego prawa pozbawione. Zgodnie z aktualnym stanem prawnym dokonanie zgłoszenia należy do 15 dnia przed dniem wyborów, a w przypadku osób objętych kwarantanną do 5 dnia przed dniem wyborów. Tym samym osoby objęte kwarantanną na 4 i mniej dni przed wyborami są pozbawione prawa wyborczego.
5. Nałożony na Głównego Inspektora Sanitarnego oraz organy Inspekcji Sanitarnej obowiązek informowania urzędnika wyborczego o wyborcach podlegających w dniu głosowania obowią-
zkowej kwarantannie, izolacji lub izolacji w warunkach domowych w aktualnej sytuacji jest

nierealny do bieżącego wykonania, gdyż wymaga zaangażowania iluś pracowników, którzy muszą podzielić informacje o tych osobach na właściwe urzędy (powinno się to odbyć nie według miejsca zamieszkania, a według miejsca wpisania do stałego rejestru wyborców) jest to ważne gdyż pakiet wyborczy musi zostać dostarczony nie później niż 2 dni przed dniem wyborów, nie ma więc czasu na ustalanie w której gminie ma wyborca prawo do głosowania,

6. W przypadku dużej liczby zgłoszeń urzędnicy wyborczy (a w praktyce urzędnicy samorządowi zapewniający im obsługę) nie będą w stanie przygotować pakietów wyborczych, które zawierają kopertę zwrotną, kopertę na kartę do głosowania, oświadczenie o osobistym i tajnym oddaniu głosu oraz instrukcję głosowania korespondencyjnego – przygotowanie takiego pakietu sprawnej osobie zajmuje około 10 min. łącznie ze stemplowaniem karty do głosowania pieczęcią właściwej komisji wyborczej (**to musi dokonać komisja obwodowa!!!**) oraz wpisaniem go do wykazu pakietów wyborczych. Szacunkowo dla miasta ze 130 000 wyborców, przy założeniu, że tylko 10% wyborców będzie chciało głosować korespondencyjnie, 20 osób będzie wykonywało to zadanie i dziennie przygotowują 1300 pakietów jest potrzebne 10 dni, a tym czasem na 6 dni przed dniem głosowania pakiety muszą być dostarczone do wyborcy, czyli termin nierealny do utrzymania. Pakiety muszą być przygotowywane bardzo starannie bo jeden błąd np. brak oświadczenia skutkuje niedopuszczeniem pakietu do głosowania.
7. Tak przygotowane pakiety należy przekazać operatorowi powszechnych usług pocztowych, który, odbierając pakiety musi sprawdzić, czy dostarczone pakiety są zgodne z tymi na wykazie, aby żaden wyborca nie mógł wykazać, że został pozbawiony prawa głosowania przez cokolwiek błąd. Narazi to urzędników na bezpośredni kontakt z innymi osobami, stwarzając zagrożenie zarażenia się i wymagać będzie czasu. Zakładając, że będzie to około 2 sek. na 1 pozycję przy 13 000 pozycji potrzebne jest około 8h.
8. Przepisy wymagają osobistego odbioru pakietu wyborczego przez głosującego, który w tej sytuacji musi mieć kontakt z dostarczającym pakiet – listonoszem, narażając zarówno listonosza jak i wyborcę na ryzyko zarażenia. W przypadku osób objętych kwarantanną, w aktualnym stanie prawnym, listonosz nie może dostarczyć takiej przesyłki, bo nie będzie mógł się skontaktować osobiście z wyborcą, a tym samym pozbawia się te osoby prawa głosu, podobnie w przypadku osób przebywających w szpitalach, w których nie utworzono obwodów zamkniętych.
9. Pakiet wyborczy musi zostać odebrany od wyborcy, czyli mamy kolejny kontakt i kolejne zagrożenie.
10. Pakiet jest dostarczany do obwodowej komisji wyborczej, co naraża zarówno komisję jak i dostarczyciela na ryzyko zarażenia. Dostarczyciel wymagać będzie potwierdzenia odbioru pakietu przez komisję na dowód, że dostarczył pakiet. Jest to ważne w przypadku protestów wyborczych, zwłaszcza, że w lokalu mogą być inni wyborcy bo tego nie wyklucza nowa ustawa, gdyż na tym etapie nie ma fizycznych możliwości wysłania pakietów do wszystkich wyborców bez wyjątku bo to wyborca musi złożyć wniosek.

Reasumując powszechne głosowanie korespondencyjne według przedstawionej propozycji:

- 1) Nie uchroni od ryzyka przenoszenia koronawirusa, bo i tak musi nastąpić kontakt między różnymi osobami, w tym z tymi z kwarantanny,
- 2) Nikt nie jest przygotowany na taką ilość pracy, ani komisarze wyborczy, ani urzędy, ani Sanepid, który musi się skupić na rzeczach ważniejszych, ani operator powszechnych usług pocztowych,
- 3) Może spowodować lawinowe protesty wyborcze od osób, które mogą zostać pozbawione prawa wyborczego bez podstawy prawnej, bo nie dostarczono im pakietu wyborczego, bo nie mogły zagłosować gdyż zostały objęte kwarantanną już po terminie uprawniającym ich do złożenia wniosku o głosowanie korespondencyjne, bo nie mogły złożyć wniosku o głosowanie korespondencyjne gdyż linia telefoniczna u komisarza wyborczego była stale zajęta lub mail z wnioskiem zaginął lub urzędnik nie zdążył zweryfikować wszystkich wniosków o głosowanie korespondencyjne pod kątem prawa wyborczego osoby.

Dane ze 176 miast

Lp.	miasto	liczba OKW	liczba obwodów zamkn.	minimalne składki OKW (po 5 osób)	liczba zgłoszeń do 1.04.2020	złożone rezygnacje
1	Aleksandrów Łódzki	13	1	65	10	
2	Barcin	15	0	75	74	
3	Będzin	27	2	135	31	
4	Biała Podlaska	29	2	145	0	
5	Bielsk Podlaski	14	1	70	0	
6	Bielsko-Biała	76	9	380	47	
7	Bieruń	15	0	75	0	
8	Bierutów	7	0	35	12	
9	Biłgoraj	14	1	70	3	
10	Boguchwała	3	0	15	0	
11	Bolesławiec	21	3	105	3	
12	Brodnica	16	1	80	21	
13	Bydgoszcz	203	14	1 015	473	
14	Bytom	81	12	405	28	
15	Chojnów	6	0	30	1	
16	Ciechanów	23	2	115	0	
17	Czechowice-Dziedzice	23	1	115	0	
18	Czeladź	23	2	115	2	
19	Częstochowa	135	10	675	15	
20	Dąbie	5	0	25	1	
21	Dąbrowa Górnicza	65	2	325	127	
22	Dębno	14	1	70	0	
23	Drawsko Pomorskie	16	1	80	0	
24	Drezdenko	15	1	75	7	
25	Dukla	15	0	75	31	
26	Ełk	22	3	110	7	
27	Gdańsk	183	19	915	242	
28	Gdynia	118	4	590	546	94
29	Giżycko	13	4	65	0	
30	Gliwice	117	11	585	307	150
31	Głogów	34	1	170	120	114
32	Głowno	12	3	60	3	
33	Gniewkowo	15	1	75	9	
34	Gorzów	63	5	315	100	
35	Grudziądz	54	5	270	234	
36	Hrubieszów	15	2	75	27	
37	Iława	16	3	80	0	
38	Inowrocław	45	0	225	0	
39	Jarosław	21	2	105	0	
40	Jawor	14	2	70	1	
41	Jelenia Góra	46	5	230	40	
42	Józefów	9	0	45	6	
43	Kamień Krajeński	7	1	35	1	
44	Karpacz	5	1	25	3	
45	Katowice	169	21	845	365	
46	Kędzierzyn-Koźle	36	5	180	0	
47	Kępno	17	2	85	0	
48	Kętrzyn	16	2	80	0	
49	Kluczbork	25	4	125	28	

Dane ze 176 miast

50	Kobyłka	15	0	75	7	
51	Kolno	10	1	50	2	
52	Kołobrzeg	22	2	110	0	
53	Kostrzyn nad Odrą	15	2	75	0	
54	Kościerzyna	12	1	60	66	
55	Koźmin Wielkopolski	8	1	40	8	
56	Kraków	450	45	2250	471	
57	Krotoszyn	24	3	120	0	
58	Kruszwica	22	0	110	1	
59	Krynica Morska	1	0	5	0	
60	Kutno	29	4	145	10	
61	Legionowo	23	1	115	80	
62	Legnica	49	2	245	90	większość
63	Leszno	34	1	170	30	
64	Lębork	23	3	115	2	
65	Lubań	9	1	45	36	
66	Lubartów	12	1	60	1	
67	Lubawa	4	0	20	0	
68	Lublin	208	20	1 040	16	
69	Łaziska Górne	16	0	80	31	
70	Łomianki	13	0	65	0	
71	Łuków	22	1	110	10	
72	Malbork	18	3	90	5	
73	Miastko	16	1	80	16	
74	Mielec	32	2	160	2	
75	Międzybórz	4	0	20	17	
76	Międzychód	10	2	50	12	
77	Międzyrzec Podlaski	11	1	55	0	
78	Milanówek	7	0	35	12	
79	Milicz	19	1	95	46	
80	Mszczonów	14	0	70	0	
81	Nowa Ruda	14	2	70	18	
82	Nowa Sól	18	1	90	0	
83	Nowe	10	0	50	8	
84	Nowy Tomyśl	16	1	80	0	
85	Oleśnica	21	2	105	40	
86	Olkusz	34	3	170	1	
87	Opole	81	9	405	64	
88	Ostrołęka	29	4	145	10	
89	Ostrów Wielkopolski	44	5	220	28	
90	Ostrzeszów	17	2	85	3	
91	Oświęcim	25	2	125	46	
92	Pabianice	26	3	130	8	
93	Pajęczno	6	1	30	0	
94	Piaseczno	45	1	225	84	
95	Piła	31	2	155	149	34
96	Płońsk	21	3	105	1	
97	Police	25	1	125	35	
98	Połkowice	15	0	75	62	
99	Poznań	260	33	1 300	377	
100	Pruszcz Gdański	16	0	80	14	
101	Pruszków	30	4	150	30	

Dane ze 176 miast

102	Przasnysz	15	3	75	1	
103	Przemyśl	39	8	195	22	
104	Przeworsk	13	0	65	1	
105	Puck	7	2	35	17	
106	Raciąż	3	0	15	0	
107	Radom	116	7	580	161	
108	Radymno	3	0	15	3	
109	Rawa Mazowiecka	9	1	45	0	
110	Rawicz	21	3	105	38	
111	Reda	9	0	45	30	
112	Różan	3	0	15	0	
113	Ruda Śląska	78	4	390	13	
114	Rumia	21	0	105	125	100
115	Rybnik	70	4	350	79	
116	Sanok	23	2	115	0	
117	Serock	8	0	40	0	
118	Sępólno Krajeńskie	15	0	75	0	
119	Siemianowice Śląskie	41	2	205	118	
120	Sieradz	27	4	135	0	
121	Siewierz	8	1	40	5	
122	Skarszewy	9	0	45	2	
123	Skarżysko-Kamienna	32	4	160	4	
124	Skierniewice	27	2	135	0	
125	Sławków	5	0	25	2	
126	Słupsk	47	4	235	359	
127	Solec Kujawski	12	0	60	12	
128	Sopot	21	0	105	17	
129	Sosnowiec	107	8	535	242	
130	Stargard	34	3	170	40	
131	Starogard Gdański	24	3	120	1	
132	Stary Sącz	15	0	75	2	
133	Stronie Śląskie	7	1	35	0	
134	Sulejówek	9	0	45	1	
135	Sulmierzyce	1	0	5	0	
136	Suwałki	34	5	170	0	
137	Swarzędz	24	0	120	24	1 komitet; inne nie
138	Szamotuły	17	2	85	0	
139	Ślesin	9	1	45	0	
140	Śrem	23	4	115	3	
141	Świdnica	25	2	125	57	17
142	Świebodzin	22	3	110	26	10
143	Świecie	24	4	120	0	
144	Świnoujście	27	2	135	0	
145	Tarnowskie Góry	32	6	160	23	
146	Tarnów	74	8	370	49	
147	Tomaszów Mazowiecki	23	5	115	3	
148	Toruń	125	13	625	36	
149	Turek	14	1	70	0	
150	Tychy	66	3	330	130	
151	Uniejów	6	6	30	0	
152	Wałbrzych	61	4	305	24	
153	Warszawa	739	54	3 975	1 000	

Dane ze 176 miast

154	Wasilków	7	0	35	0	
155	Wejherowo	21	4	105	24	
156	Węgrów	5	1	25	0	
157	Włocławek	63	5	315	0	
158	Wojkowice	7	2	35	7	
159	Wołomin	31	1	155	2	
160	Wrocław	310	28	1 550	153	
161	Września	30	2	150	3	
162	Wyrzysk	11	1	55	0	
163	Zabrze	90	13	450	30	
164	Zakroczym	5	0	25	3	
165	Zawiercie	41	2	205	86	
166	Ząbkowice Śląskie	20	2	100	2	
167	Zduny	5	1	25	5	
168	Zelów	10	1	50	0	
169	Zgierz	41	5	205	bd	
170	Zielona Góra	76	4	380	45	
171	Ziębice	23	4	115	0	
172	Złocieniec	16	1	80	0	
173	Żagań	14	1	70	11	
174	Żmigród	10	1	50	0	
175	Żory	23	2	115	3	
176	Żychlin	9	0	45	0	
	RAZEM	6 456	564	32 900	7 447	519